

Avtal om ordnande av specialsjukvård

130.00.01.2018

Styrelsen § 85

Beredning: chefsöverläkare Pirjo Dabnell

Avtal om ordnande av specialsjukvård för sjukvårdsdistrikten i Uleåborgs universitetssjukhus (UUS) specialupptagningsområde.

Syftet med avtalet och normerna som reglerar det

Enligt 42 § i hälso- och sjukvårdslagen ska sjukvårdsdistrikten inom ett specialupptagningsområde tillsammans ordna specialiserad sjukvård inom sitt område. De ska tillsammans planera och samordna tjänsteproduktionen, informationssystemlösningarna, den medicinska rehabiliteringen och anskaffningarna inom den specialiserade sjukvården inom sitt område. Dessutom ska sjukvårdsdistrikten tillsammans med utbildningsmyndigheterna och arbetsförvaltningen samordna hälso- och sjukvårdspersonalens grundläggande utbildning, fortsatta utbildning och fortbildning samt tillsammans med landskapsförbunden samordna efterfrågan på arbetskraft och utbildningsutbudet. Det förutsätts att sjukvårdsdistrikten inom ett specialupptagningsområde tillsammans sörjer för den styrning och rådgivning som de kommuner och sjukvårdsdistrikt som hör till samma specialupptagningsområde behöver när det gäller att tillhandahålla specialiserad sjukvård och fortbildning för hälso- och sjukvårdspersonalen och att organisera den vetenskapliga forskningen och utvecklingen.

Enligt 43 § i hälso- och sjukvårdslagen ska samkommuner för sjukvårdsdistrikten inom ett specialupptagningsområde ingå ett avtal om ordnande av specialiserad sjukvård. I avtalet ska det överenskommas om arbetsfördelningen och samordningen av verksamheten mellan sjukvårdsdistrikten samt om principerna för införande av nya metoder. Den överenskomna arbetsfördelningen ska främja hälso- och sjukvårdens kvalitet, patientsäkerheten och hälso- och sjukvårdens genomslag, produktivitet och effektivitet. Det ska säkerställas att det vid den avtalsenliga verksamhetsenheten finns tillräckliga ekonomiska och personella resurser och tillräcklig kompetens.

Statsrådets förordning (SRf 337/2011) föreskriver närmare om innehållet i avtalet om ordnande.

Den ändring av hälso- och sjukvårdslagen som riksdagen gjort (1516/2016) gäller ordnande av prehospital akutsjukvård och den prehospitala akutsjukvårdens innehåll (39 - 41 §), arbetsfördelningen och centraliseringen av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården (45 §), central för prehospital akutsjukvård i specialupptagningsområdet (46 §), brådskande vård (50 §), samarbetet mellan hälso- och sjukvården och socialjouren (50a §)

samt bedömningen av behovet av socialvård (53a §).
Lagförändringen trädde i kraft 1.1.2017, med undantag av paragraferna 45, 50 och 50a som trädde i kraft 1.1.2018. Statsrådets förordning om grunderna för brådskande vård och förutsättningarna för jour inom olika medicinska verksamhetsområden (SRf 583/2017) trädde i kraft 1.1.2018. I förordningen föreskrivs om uppgifterna och kvalitetskraven för jourenheterna och inom brådskande mottagningsverksamhet samt om förutsättningarna inom olika medicinska verksamhetsområden.

Förordningen om arbetsfördelning och centralisering av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården (SRf 582/2017) trädde i kraft 1.1.2018, med undantag av 7 § som trädde i kraft 1.7.2018. I förordningen föreskrivs om planerings- och samordningsuppgifter samt operationer, behandlingar och åtgärder som ska samlas på riksnivå till färre än fem universitetssjukhus. I förordningen föreskrivs också om regional centralisering av planerings- och samordningsuppgifter till fem universitetssjukhus. Dessutom föreskrivs om centralisering av vissa åtgärder, behandlingar och operationer till fem universitetssjukhus samt i 7 § om centralisering till sjukhus som har samjour dygnet runt och som uppfyller kraven i förordningen.

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om prehospitat akutsjukvård (SHMf 585/2017) trädde i kraft 1.1.2018. I förordningen preciseras bl.a. vilka uppgifter en central för prehospitat akutsjukvård i ett specialupptagningsområde har och vad det ansvarar för samt samarbetet mellan sjukvårdsdistrikten i fråga om prehospitat akutsjukvård.

Utöver ovannämnda normer baserar sig avtalet om ordnande på andra författningar om ordnande och produktion av specialiserad sjukvård.

Avtalsparterna

Sjukvårdsdistrikten i Uleåborgs universitetssjukhus specialupptagningsområde (Lapplands och Länsi-Pohja sjukvårdsdistrikt, Landskapet Kajanaland samkommun för social- och hälsovård, Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun samt samkommunen för Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt) har tillsammans utarbetat ett avtal om ordnande av specialsjukvård för åren 2018 – 2021.

Beredning av avtalet

Utkastet till avtal har beretts och utarbetats av chefsöverläkarna under samordning av sakkunnigläkaren i UUS specialupptagningsområde. Utkastet till avtal baserar sig på linjer som den politiska ledningen och de ledande tjänsteinnehavarna hos avtalsparterna har dragit upp. Finslipningen har gjorts vid chefsöverläkarnas möte 24.4.2019. Vid sidan om avtalet har man berett bildandet av ett andelslag för UUS specialupptagningsområde, vilket för sin del stöder genomförande

av samarbete i området i enlighet med avtalet om ordnande.

Beslutsförfarande, uppföljning och ändring av avtalet

Samkommunerna för sjukvårdsdistrikten godkänner avtalet om ordnande och eventuella ändringar i det i ett organ som avses i 58 § 1 mom. i kommunallagen (410/2015), dvs. i samkommunfullmäktige. Om samkommunerna inte når en överenskommelse i ärendet, kan statsrådet bestämma om innehållet i avtalet (43 § i hälso- och sjukvårdslagen 1326/2010). Genomförandet av detta avtal bedöms årligen i specialupptagningsområdets utvärderingsgrupp som består av sjukvårdsdistriktens ledande tjänsteinnehavare. Styrelsen för Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt fattar beslut om utvärderingsgruppens sammansättning på basis av förslag från sjukvårdsdistrikten. Utvärderingsgruppen har som uppgift att utvärdera samarbetet mellan sjukvårdsdistrikten i specialupptagningsområdet och att utfärda rekommendationer för samkommunernas förvaltningsorgan om uppdateringar som behövs i avtalet om ordnande. Chefsöverläkarna bereder de ändringar som görs i det egentliga avtalet för förvaltningsorganen och verkställer ändringarna.

Som kompletterande material Erikoissairaanhoidon järjestämmissopimus liitteineen (avtal om ordnande av specialiserad sjukvård med bilagor).

Verkställande direktörens förslag:

Styrelsen beslutar föreslå fullmäktige att den godkänner det bifogade förslaget till avtal om ordnande i Uleåborgs universitetssjukhus specialupptagningsområde 2018-2021.

Beslut:

Förslaget godkändes enhälligt.

Fullmäkt § 9

Styrelsen föreslår fullmäktige:

Fullmäktige godkänner det bifogade förslaget till avtal om ordnande i Uleåborgs universitetssjukhus specialupptagningsområde 2018-2021.

Bilaga A9, Erikoissairaanhoidon järjestämmissopimus liitteineen (avtal om ordnande av specialiserad sjukvård med bilagor)

Beslut:

Förslaget godkändes enhälligt.

Bedömning av avtalet om ordnande

Gruppen som bedömt avtalet om ordnande har utvärderat samarbetet mellan sjukvårdsdistrikten i specialupptagningsområdet, hur avtalet genomförts och behovet av ändringar i det.

Enligt gruppens uppfattning har avtalet i det stora hela följts bra om än inte alla mål och förväntningar i fråga om arbetsfördelningen helt har nåtts. Särskilt har de mål i fråga om antalet operationer som baserar sig på 7 § i förordningen om arbetsfördelning delvis inte nåtts i specialupptagningsområdet. Antalet operationer i specialupptagningsområdet år 2020:

LEIKKAUS	TAVOITE	PPSHP	LSHP	LPSHP	Kainuu	Soite
TEP	600	1568	556	224	329	248
TEP UUSINNAT	100	331	83	37	5	19
SELKÄ	150	1180	223	92	152	118
COLON	70	106	30	19	23	24
RINTA	150	305	106	64	60	67

Tabellens översättningar:

Leikkaus = operation

Tavoite = Mål

PPHSP = Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt

LSHP = Lapplands sjukvårdsdistrikt

LPSHP = Länsi-Pohja sjukvårdsdistrikt

Kainuu = Kajanaland

TEP = total endoprotes

TEP uusinnat = upprepad total endoprotes-operation

Selkä = rygg

Colon = tjocktarm

Rinta = bröst

Bedömningsgruppen har konstaterat att avtalet om ordnande behöver ändras när det gäller innehållet i kapitlet som beskriver samarbete och arbetsfördelning. Dessutom finns ett behov av relativt små ändringar av teknisk karaktär i andra kapitel i avtalet. Enligt bedömningsgruppens uppfattning bör avtalets text dessutom bearbetas så att den är mer avtalsmässig och andelen bakgrundsinformation borde minskas.

Ändringar i förordningen om arbetsfördelning

Statsrådets förordning om arbetsfördelning och centralisering av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården som reglerar

samarbetet och arbetsfördelningen mellan sjukvårdsdistrikten i specialupptagningsområdet trädde i kraft 14.1.2021 i sin uppdaterade form. Uppdateringen gällde 3 §, 6 § och 7 § i förordningen. I dessa paragrafer fastställs förutsättningarna för de operationer som utförs i sjukvårdsdistrikten och för arbetsfördelningen mellan sjukvårdsdistrikten.

I 7 § i förordningen om arbetsfördelningen fastställs förutsättningarna gällande kvaliteten hos och antalet protesoperationer, ryggoperationer och vissa canceroperationer. Enligt den nya förordningen kan minimiantalet underskridas i fråga om de ovannämnda operationerna om det är ändamålsenligt att utföra sådana operationer på centralsjukhus för att upprätthålla kirurgisk jourberedskap och tillgången till personal på grund av avstånden mellan jourmottagningar och på grund av befolkningens servicebehov. Förutsättningen för protes- och ryggoperationer är dygnetruntjour inom specialområdet ortopedi och traumatologi. I fråga om canceroperationer är förutsättningen jour inom det berörda kirurgiska specialområdet.

Dessutom förutsätts det att man kommer överens om detta i specialupptagningsområdets avtal om ordnande och att sjukhuset kan säkerställa verksamhetens kvalitet, patientsäkerheten, kompetensen och vården som en helhet i samarbete med det sjukvårdsdistrikt som är huvudman för specialupptagningsområdets universitetssjukhus.

Ändringar i avtalet om ordnande

Chefsöverläkarna vid sjukvårdsdistrikten inom Uleåborgs universitetssjukhus (UUS) specialupptagningsområde har bearbetat avtalet om ordnande utifrån bedömningsgruppens förslag. De mest betydande ändringarna gäller kapitel 4 där man kommer överens om riksomfattande och regionalt samarbete inom specialsjukvården och om centralisering av operationer.

I det ändrade avtalet (kapitel 4) konstateras att det är ändamålsenligt att fortsätta med primära höft- och knäprotesoperationer, ryggkirurgi och cancerkirurgi på centralsjukhusen i UUS specialupptagningsområde trots att det årliga antalet operationer underskrider gränserna som nämns i förordningen. Verksamheten kräver ordnande av dygnetruntjour inom specialområdet ortopedi och traumatologi och inom det berörda kirurgiska specialområdet.

Man följer med antalet operationer och kvaliteten hos verksamheten via en gemensam databas och med hjälp av endoprotes-, rygg- och cancerregistren. Utöver kvalitetsregistren följer man med verksamheten i samarbete med universitetssjukhuset med hjälp av kvalitetsrevisionsbesök, planerade besök och gemensamma möten och utbildningar inom specialområdena.

Sakkunnigläkarna inom operationerna som nämns i förordningen bär ansvaret för kvaliteten hos dessa operationer, för patientsäkerheten

och för genomförandet av arbetsfördelningen. Dessa läkare koordinerar tillsammans verksamheten i hela specialupptagningsområdet och rapporterar om den årligen till chefsöverläkarna. Sjukvårdsdistriktens chefsöverläkare och specialområdenas överläkare följer med hur arbetsfördelningen genomförs och ingriper vid behov.

När det gäller operationer inom bröstcancerkirurgi krävs av sjukhusen i sjukvårdsdistrikten yrkesövergripande verksamhet som uppfyller de gemensamma kvalitetskraven och som koordineras av bröstcancerkirurgin på UUS. I annat fall ska operationsverksamheten genomföras på andra sjukhus. Dessa är enligt detta avtal om ordnande skyldiga att ta över ansvaret för uppgifterna i fråga.

Alla specialområdena eller specialområdesgrupperna har åtminstone en gång per år ett specialupptagningsområdesmöte där man uppdaterar praxisen för utbildningar, vården och arbetsfördelningen. Möteskallelserna, promemoriorna och ändringarna i ovannämnda dokument skickas till specialupptagningsområdets koordinators och chefsöverläkare.

Sjukvårdsdistrikten inom UUS specialupptagningsområde hänvisar patientgrupperna som förordningen om arbetsfördelningen gäller i första hand till sjukhus inom det egna specialupptagningsområdet. På det här sättet försöker man trygga den höga kvalitetsnivån hos specialistsjukvården och tillräcklig tillgång till kompetenta personer i hela specialupptagningsområdet.

Ett nytt tillägg i avtalet om ordnande är kapitel 12 om patientförsäkringar.

Kompletterande material: Järjestämmissopimus (avtalet om ordnande)

Chefsöverläkarens förslag

Styrelsen beslutar föreslå för fullmäktige att den godkänner det bifogade, uppdaterade avtalet om ordnande av specialistsjukvård i Uleåborgs universitetssjukhus specialupptagningsområde.

Beslut

Förslaget godkändes enhälligt.

FULLMÄKT 24.05.2021 § 16
238/00.01.02/2021

Styrelsen föreslår fullmäktige

Bilaga A16, Erikoissairaanhoidon järjestämmissopimus (avtalet om ordnande av specialistsjukvård)

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar föreslå fullmäktige att den godkänner det bifogade, uppdaterade avtalet om ordnande av specialsjukvård i Uleåborgs universitetssjukhus specialupptagningsområde.

Beslut

Förslaget godkändes enhälligt.